

Změny návrhu Strategického plánu SZP – zásadní body – kofinancování 65 %

- 1) Převody prostředků z přímých plateb k jiným nástrojům SZP – relevance pro I. a II. pilíř**
 - Zachován dosavadní návrh vyčlenění **2,5 % obálky do II. pilíře, účelově vázaných na podporu mladého zemědělce**. Z povinných 3 % tak 2,5 % půjde z II. pilíře, 0,5 % z I. pilíře.
 - Zachován dosavadní návrh na vyčlenění cca 250 mil. Kč ročně **(1,2 % obálky) na financování sektorových intervencí na chov nosnic, brambory a okrasné rostliny**.
- 2) Aktivní zemědělec - relevance pro I. a II. pilíř**
 - Přípomínka EK konstatuje, že chybí kritérium pro požadovanou úroveň zemědělské aktivity, zatím nebude v SP upraveno - nutno hledat systémové řešení, ideálně na úrovni zákona, k vypořádání na základě formálních připomínek očekávaných v IV/2022.
- 3) Cílení přímých plateb - relevance pro I. pilíř**
 - Na základě jednání K5 bude zaveden jediný nástroj cílení = redistributivní platba ve výši **23 % obálky PP**.
 - Oproti původnímu návrhu v SP, který počítá s postupným snižováním sazby po 50 ha, bude z důvodu výrazného navýšení obálky sazba upravena jako jednotná pro všech 150 ha.
- 4) Platba vázaná na produkci (VCS) - relevance pro I. pilíř**
 - Financování **13 + 2 % obálky PP**.
 - Oproti požadavku AK na doplnění dalších sektorů – trávy na semeno, len a konopí, zůstane nastavení pouze na dosavadní sektory.
 - Obálka uvolněná po zrušení podpory konzumních brambor (výsledek Trialogu) bude přerozdělena mezi zeleninu a ovoce v poměru 2:1.
- 5) Ekoplatba - relevance pro I. pilíř**
 - Na základě jednání K5 a zásadních připomínek NNO dojde k přesunu podpory extenzivního hospodaření na trvalých travních porostech do II. pilíře.
 - Obálka na ekoplatbu ve výši **30 % obálky PP** bude rozdělena:
 - o 200 mil. Kč ročně – precizní zemědělství
 - o cca 6,1 mld. Kč ročně – celofaremní model
 - V mezidobí (před obdržení formálních připomínek EK očekávaných v IV/2022) bude rozpracován nadstavbový režim k celofaremní platbě, a dále diskutovány technické parametry nastavení precizního zemědělství. Financování nadstavbového režimu pak bude zajištěno snížením obálky celofaremní platby.
- 6) Přesun extenzivního hospodaření na TTP z 1. do 2. pilíře – relevance pro I. a II. pilíř**
 - Základní údržbu extenzivních travních porostů bylo navrhováno financovat ze zdrojů 1. pilíře v rámci Ekoschémat. Důvodem tohoto návrhu byla větší obhajitelnost základní údržby TTP v 1. pilíři než v rámci AEKO v rámci 2. pilíře. Zároveň byl důvodem pro přesun i nižší objem finančních prostředků na rozvoj venkova ze zdrojů EU a nutnost zajistit finanční prostředky na nové výzvy.
 - Ze strany NNO byly vzneseny požadavky na zpětný přesun do 2. pilíře. Následně koaliční rada o tomto přesunu rozhodla.
 - V souvislosti s přesunem základní údržby trvalých travních porostů zpět do 2. pilíře došlo rovněž k formálním úpravám nadstavbových managementů. Intervence Ekoschémat – extenzivní údržba TTP, AEKO – ošetřování cenných TTP a EZ

příspěvající k biodiverzitě byly sloučeny do jedné intervence AEKO – ošetřování extenzivních travních porostů.

- V souvislosti s přesunem zpět do 2. pilíře došlo ke snížení očekávaného rozsahu z původně navrhovaných 930 tis. ha na 917 tis. ha (zohledněna je nemožnost realizace AEKO na území hl. města Prahy a možná neochota zemědělců uzavírat pětileté závazky hospodaření). Zároveň je zaveden administrativní odpočet pro EZ příjemce (zabránění dvojímu financování).
- Celková finanční alokace intervence AEKO – ošetřování extenzivních travních porostů činí 488,7 mil. EUR.

Zdroje pro financování přesunu extenzivního hospodaření na TTP z 1. do 2. pilíře

- Z důvodu přesunu Ekoschémat – extenzivní hospodaření na TTP z 1. do 2. pilíře, bylo nutné v rámci 2. pilíře hledat finanční prostředky ve výši cca 2,2 mld. Kč/rok. Protože navrhovaný rozpočet 2. pilíře nedisponoval dostatečným objemem finančních prostředků a bylo nutné hledat zdroje v rámci stávajících intervencí.
- Z důvodu snížení finanční zátěže 2. pilíře dochází ke snížení sazby dotace kompenzující ponechávání nepokosených ploch z původně navrhovaných 17 EUR/ha na 15 EUR/ha.

Zdroje v 2. pilíři v EUR			
	rozpočet SP SZP (65%) - období	Navržená alokace - snížená varianta	Úspora celkem za období
Druhově bohaté pokrytí o.p.	166 800 000	41 700 000	125 100 000
OPVZ	48 320 000	15 100 000	33 220 000
Meziplodiny	61 092 000	38 300 000	22 792 000
Vyloučení pobytu prasnic v individuálních klecích	16 508 535	0	16 508 535
Podpora změny technologie ustájení nosnic	21 676 900	0	21 676 900
Investice do zemědělských podniků	527 001 643	427 000 000	100 001 643
Pozemkové úpravy	200 000 000	105 389 200	94 610 800
		Celkem úspora	413 909 878

Zdroje v 2. pilíři v Kč (kurz 25 Kč/EUR)			
	rozpočet SP SZP (65%) - období	Navržená alokace - snížená varianta	Úspora celkem za období
Druhově bohaté pokrytí o.p.	4 170 000 000	1 042 500 000	3 127 500 000
OPVZ	1 208 000 000	377 500 000	830 500 000
Meziplodiny	1 527 300 000	957 500 000	569 800 000
Vyloučení pobytu prasnic v individuálních klecích	412 713 375	0	412 713 375
Podpora změny technologie ustájení nosnic	541 922 500	0	541 922 500
Investice do zemědělských podniků	13 175 041 075	10 675 000 000	2 500 041 075
Pozemkové úpravy	5 000 000 000	2 634 730 000	2 365 270 000
		Celkem úspora	10 347 746 950

7) Podmíněnost – DZES 4 (ochranné pásy podél vod) - relevance pro I. a II. pilíř

- na základě jednání s resortem ŽP zůstane zachována dosavadní šíře pásů 3 m, navýšení na 6 m bude zavedeno do nadstavbového režimu ekoplatby (v mezidobí, jako reakce na formální připomínky EK očekávané v IV/2022). Pro ekoplatbu bude pás vymezen od hranice DPB, ne od břehové čáry.

8) Podmíněnost – DZES 5 (eroze) - relevance pro I. a II. pilíř

- Na základě jednání K5 a jednání s resortem ŽP bude od roku 2024 rozšířena plocha erozně ohrožené půdy vztažené pod DZES 5 na úroveň plochy chráněné protierozní vyhláškou.
- V SP není specifikováno, bude zohledněno ve vypořádání připomínek.

9) Podmíněnost – DZES 7 (rotace plodin) - relevance pro I. a II. pilíř

- Na základě jednání K5 bude dosavadní podmínka maximální plochy plodiny 30 ha rozšířena o zvláštní povinnost pro DPB v kategorii SEO (silně erozně ohrožené) na maximálně 10 ha jedné plodiny.
- S ohledem na praxi podmínky 30 ha je pro 10 ha velmi žádoucí řešit mechanismy umělého obcházení.
- DPB v kategorii MEO nebo NEO (mírně erozně ohrožené nebo neohrožené) budou ošetřeny v nadstavbovém režimu ekoplatby (v mezidobí, jako reakce na formální připomínky EK očekávané v IV/2022).

10) Přejícné vnitrostátní podpory (top-up) - relevance pro I. a II. pilíř

- Obálka zatím předpokládaná na financování PVP ve výši cca 0,6 mld. Kč ročně bude s ohledem na povinné postupné snižování a tím danou nízkou efektivitu platby využita ve prospěch kofinancování II. pilíře, tzn. PVP budou po 2022 ukončeny.

11) Intenzita chovu hospodářských zvířat - relevance pro II. pilíř

- V návaznosti na prováděcí nařízení Komise (EU) 2021/2290 ze dne 21.12.2021, kterým se mimo jiné stanoví přepočítávací koeficienty pro přepočet hospodářských zvířat na VDJ, byla upravena hodnota minimální požadované intenzity chovu hospodářských zvířat z původně navrhovaných 0,25 VDJ zpět na 0,3 VDJ/ha.
- Jedná se o hodnotu na úrovni PRV 2014-2020, nedochází k žádné faktické úpravě, vše je způsobeno pouze úpravou přepočítávacích koeficientů.
- Jedná se o intervence ANC, AEKO – ošetřování extenzivních TTP, Ekologické zemědělství.
- Ze strany NNO vznesen požadavek na zahrnutí zvířat chovaných ve farmovém chovu jelenovitých do výpočtu intenzity chovu hospodářských zvířat.
- Připomínce bylo vyhověno, do výpočtu intenzity budou zahrnuty následující kategorie hospodářských zvířat – skot, ovce nad 1 rok, kozy nad 1 rok, koně a jelenovití (při zajištění evidence dle národní legislativy).

12) Ošetřování travních porostů - ponechávání nepokosených ploch na TTP - relevance pro II. pilíř

- Součástí podmínek pro poskytnutí dotace na TTP ve 2. pilíři je podmínka ponechávání nepokosených ploch v rozsahu 3 - 15 % na DPB o výměře větší než 12 ha.
- Ze strany MŽP a SEA hodnotitele byl vznesen požadavek na ponechávání nepokosených ploch na DPB od velikosti 5 ha.
- Na základě dohody MZe a MŽP dochází k snížení výměry DPB pro ponechávání nepokosených ploch na 10 ha - dle odborného odhadu budou v souvislosti s touto změnou ponechávány nepokosené plochy na dalších cca 25 tis. ha TTP (tj. 375 tis. EUR/rok).

13) Intenzita chovu hospodářských zvířat – úprava zatížení - relevance pro II. pilíř

- Ze strany MŽP a SEA hodnotitele byl vznesen požadavek na snížení hodnoty minimální intenzity chovu hospodářských zvířat na 0,2 VDJ/ha pro opatření AEKO-OTP, Ekologické zemědělství a Oblasti s přírodními a jinými omezeními; alternativní návrh byl na rozšíření oblastí, které se nezahrnují do výpočtu intenzity chovu hospodářských zvířat, a to o oblasti s vymapovanými travními biotopy ve Vrstvě biotopů (cca 15 tis. ha).
- Na základě dohody MZe a MŽP dojde k rozšíření území, které by nebylo zahrnuto do výpočtu minimální intenzity chovu hospodářských zvířat, o území s vymapovanými travními biotopy ve Vrstvě mapování biotopů v rozsahu cca 15 tis. ha, a to z důvodu snížení rizika ohrožení zachovalých biotopů na trvalých travních porostech.
- Tato úprava předpokládá součinnost ze strany MŽP, aby byly biotopy jasně promítnuty/provázány v LPIS.
- Výše uvedená úprava se týká pouze intervencí AEKO – ošetřování extenzivních travních porostů a Ekologické zemědělství.
- Pokud se jedná o intervenci ANC (5.3.1), tak kompenzace je odvozena právě od faremního systému rostlinná / živočišná výroba. Podmínka není limitní a při nedodržení intenzity je poskytnuta platba na rostlinnou výrobu. Není obhajitelný důvod, proč poskytovat při nižším zatížení vyšší dorovnání újmy. Zároveň je nutné zdůraznit, že v případě ANC se zatížení hospodářskými zvířaty posuzuje vůči veškeré obhospodařované zemědělské půdě, přičemž tato hospodářská zvířata nemusejí mít vůbec přímou vazbu na trvalé travní porosty.

14) Nadstavbový titul AEKO OTP – ochrana chřástala polního - relevance pro II. pilíř

- Jednou z klíčových podmínek pro poskytnutí dotace v rámci titulu ochrana chřástala polního je dodržení zákazu aplikace hnojiv s výjimkou vápenatých hnojiv, přičemž pastva hospodářských zvířat se nepovažuje za aplikaci hnojiva. Zákaz hnojení je následně i zohledněn v kalkulaci sazby dotace.
- Ze strany MŽP vznesen požadavek na umožnění jednorázového přihnojení travního porostu v případě souhlasného stanoviska OOP.
- Na základě jednání MZe a MŽP bude jednorázové přihnojení travního porostu se souhlasným stanoviskem OOP umožněno, nicméně dojde k následnému snížení sazby dotace v roce přihnojení porostu.

15) Sazby dotace pro AEKO - ošetřování extenzivních travních porostů – relevance pro II. pilíř

- Ze strany MŽP byla vznesena připomínka na navýšení míry kompenzace vypočtené újmy (tj. navýšení sazby dotace) u nadstavbových managementů v rámci AEKO - ošetřování extenzivních travních porostů.
- Vzhledem k přesunu základní extenzivní údržby travních porostů z 1. do 2. pilíře, nejsou ve 2. pilíři k dispozici finanční prostředky, které by toto navýšení pokryly. Připomínce MŽP tak není vyhověno.

16) Zvýšení obranyschopnosti v chovu prasat vakcinací - relevance pro II. pilíř

- Na základě připomínek vybraných NNO bude umožněn vstup nejen konvenčním chovatelům prasat, ale také chovatelům hospodařícím v režimu ekologického zemědělství.

17) Pásové střídání plodin - relevance pro II. pilíř

- Požadavek NNO na zcela novou intervenci. Doposud není v rámci SP SZP řešeno.

- Navrhujeme v průběhu letošního roku detailně rozpracovat návrh intervence a případně zařadit do SP SZP v rámci modifikace programového dokumentu. Aktuálně nejsou k dispozici disponibilní finanční prostředky pro implementaci této intervence.

18) Investice do zemědělských podniků - relevance pro II. pilíř

- Zachování původního návrhu limitu částky dotace 30 000 000 Kč, tj. max. limit způsobilých výdajů ve výši 50 000 000 Kč (při max. míře dotace 60 %).
- Příslušné limity lze v Pravidlech jakkoli snížit.

19) Investice do zpracování zemědělských produktů - relevance pro II. pilíř

- Navýšení limitu částky dotace na dvojnásobek oproti původnímu návrhu, tedy na 30 000 000 Kč, tj. max. limit způsobilých výdajů ve výši 60 000 000 Kč (při max. míře dotace 50 %).
- Rozšíření způsobilých žadatelů i o velké podniky, a to pouze v případě vybraných investic, zaměřených zejména na zmírňování změn klimatu, udržitelný rozvoj a účinné hospodaření s přírodními zdroji, zlepšování životních podmínek zvířat či ekologickou produkci.
- Příslušné limity lze v Pravidlech jakkoli snížit.

Seznam použitých zkratk:

- AEKO – agroenvironmentálně-klimatické opatření
- ANC – oblast s přírodními či jinými zvláštními omezeními
- DPB – díl půdního bloku
- DZES – dobrý zemědělský a environmentální stav půdy
- EK – Evropská komise
- EZ – ekologické zemědělství
- MZe – Ministerstvo zemědělství
- MŽP – Ministerstvo životního prostředí
- NNO – nestátní nezisková organizace
- OOP – orgán ochrany přírody
- OPVZ – ochranná pásma vodních zdrojů
- PP – přímé platby
- PVP – přechodné vnitrostátní podpory
- SEA – posuzování vlivů na životní prostředí
- SP – Strategický plán
- SZP – Společná zemědělská politika
- TTP – trvalý travní porost
- VDJ – velká dobytčí jednotka